

7. aug. 1830

FAKTA

Dato:

7. aug. 1830

Sidetal:

Dagbog A, side 58 recto – 60 recto

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 2923, 4°

Omtalte personer:

Herman Christian Collett

Peter Collett

Anne Cathrine Elisabeth Collett, f.

Arbo

Eilertine Severine Collett, f. Bendeke

Peder Nyborg Hesselberg

Karel van Mander

Christopher Georg Pothoff

Trykt udgave:

Georg Nygaard: "Maleren Martinus

Rørbyes Rejsedagbog 1830",

København 1930, s. 75-77 (med

udeladelse af 7 linjer)

TRANSSKRIFTION

Jeg stod den 7de Aug

om Morgenen tidlig op deels for at fuldøre mit Brev deels ogsaa for at bese Kirken hvori jeg saa mangen Gang havde siddet paa Bænken i Koret og sunget om Søndagene. Paa min Vei derhen maatte jeg dog først ind til Madame Elsters¹ gamle Boutiqu hvor jeg traf Alt temmelig i den gl: Orden og Bordene ligesom før opfyldte med Bagværk, jeg savnede her blodt den gl Kone for tilfulde at kune sætte mig tilbage i ældre Tider der nu vare lagte saa langt tilbage; men for dog nogenlunde at raade Bod derpaa maatte jeg kjøbe Kager fra de gl: Skuffer hvorfor jeg dengang havde stor Respect og Kjærlighed. En gl Kone jeg her traf paa erindrede sig endnu med Glæde mine Forældres Ophold i Byen og fortalte hvorledes Fader tidt havde givet hende Hansel naar hun med sin Kurv gik forbie vores Gaard og han af en Hændelse stod i Vinduet. Jeg begav mig med en gl Mand der var Graver til Kirken for at gjensee de gl. Vægge; ved min Indtrædelse kunne jeg strax see Forandring hvilket især bestod i at de gl: Vinduer vare borttagne og i deres Sted vare nye og større indsatte der gav det Heele et lysere omenskjændt for mig ogsaa fremet Udseende. Pillererne •58 verso• der dannede en Adskillelse imellem Kirken og Coret vare ogsaa borttagne og saaledes det frie Syn til Altaret aabnet. I Altertavlen hvori jeg havde ventet at finde et stort Mesterstykke der her var aldeles skjult og ubekjendt fandt jeg ikke hvad jeg havde ventet og det er vel neppe et Malerie af Carl van Manderen² som Præsten Hesselberg³ i hans Beskrivelse over Strømsø angiver. Maleriet bærer vel noget Præg af Mesterskab men Forholdene i Figurerne ere rent forfeilede saaledes at Manderen vel neppe kunde have gjort sig skyldig i slige Misgreb; forresten maatte man først ved en nøiere Undersøgelse gjøre sig bekjendt dermed da over det halve nu er aldeles utydelig og næsten sort. Mere paafaldende for sin Skjønhed var de messing Lysekroner og den Døbefond der findes i Kirken, hvoraf især Døbefonden er i en smuk gl. tydsk Stiil og bæres af en Figur og en Deel smukke Ornamentter. Fra Kirken steeg jeg op i Taarne[t] ad den vante Trappe hvorfor jeg dengang havde en hemmelig G[ru?] og Skræk da den forekom mig som det rædsomste •59 recto• jeg nogensinde havde seet, ogsaa har jeg vist mangengang troet mig omringet af Spøgelser naar jeg listede mig bagefter de andre Drengte for at være tilstede ved Ringningen eller undertiden af Nysgierrighed for at kikke ud paa den underliggende Kirkegaard og ned til de tilstødende Gaarde; nu derimod var den første Bemærknin jeg nødtvungen kom til at gjøre, at jeg siden forrige Tider var bleven meget størrer, da jeg før med Lethed [overstreget: krøb] løb under de Bjælker paa Kirkeloftet hvor jeg nu stødte imod med Panden og hvor jeg før havde fundet Plads nok var det mig nu for snævert. Overhovedet er det totale Intryk jeg overalt faar en vis Følelse af Lidenhed, jeg synes enhver Gjenstand at indtage. – En Mand i Gjæstgivergaarden der i Morges kom for at pudse mine Støvler spurgte

meget ydmygt om mit Navn for at erkjendige sig om min Moder og øvrige Familie og da jeg skulde spørge Manden ud har han paa vor Tid tient hos Schielthes⁴ under Navn af Thomas og været med hans Husbond for at følge os til Gillsbeck da vi forlode Drammen; han bestilte Skyds for mig da jeg alt tilfulde [har nok] af mit Ophold her der langt fra ikke svarer til min Forventning. Da jeg ifra Kirke kom til Collets⁵ •59 verso• præsenterede Christian⁶ mig for hans Kjærreste en Jomfrue Arveskau⁷ der har et ret net Ansigt og en peen lille Figur, hendes Holding forekom mig dog ikke at være smuk, maaske Aarsagen dertil var at hun er betydelig skiæv. For Kiær⁸ der kom for at gjøre mig et Besøg udkastede jeg [efter hans Anmodning] et Par Streger til et Monument der skulde sættes over en afdød Hollænder her nemlig Pottoff.⁹ Siden gjorde jeg hos Frue C⁵ et Slags Bekjendtskab med en Oberst Leutenant Anker¹⁰ der logerede hos hende og hvorom jeg ikke kan sige stort. Jeg reiste om Eftermiddagen i Følge med Collet's fra Byen, afbenyttende en lille Karriol jeg havde leiet og tog paa Veien efter at have badet i Langbroen, ind paa Hasselværket, dels for at forkynde dem Frue C Ankomst dels for at høre om de ønskede noget Bud med til Budskerud. – Men jeg var færdig at fortryde dette Besøg, thi da jeg ved min Ankomst saae Assesoren¹¹ der fik denne pludselig det Indfald at vende tilbage med mig, og jeg maatte saaledes igjen trækkes med ham. For i det Mindste ikke at kjøre saa sagte som han skyndte jeg mig i Forveien og lod ham komme •60 recto• efter. Hans Ankomst til B¹² var for Fruen¹³ og os Alle langt fra moersom da han strax begyndte at trække [ting] ned for at viise og plage os med.

---

¹ Uidentificeret.

² Karel van Mander. Altertavlen i Strømsø kirke udførte han i 1667

³ Peder Nyborg Hesselberg. (1725-1804), norsk præst og rektor, som i 1780 udgav Efterretninger angaaende Strømsøe Bye.

⁴ Uidentificeret.

⁵ Anne Cathrine Elisabeth Collett, f. Arbo.

⁶ Herman Christian Collett.

⁷ Louise Arveschoug.

⁸ Hans Andersen Kiær.

⁹ Christopher Georg Pothoff.

¹⁰ Uidentificeret.

¹¹ Peter Collett.

¹² Budskerud.

¹³ Eilertine Severine Collett, f. Bendeke.

der daaude an Adhillelse i udtømmende Evidens
og Lovat navn og saa bouklogen og saa lude
det fine Nye det Althard saabund. Tattet.
Sulden forvi jeg fandt med det at finde at stort
Mesterskaber der for var althard sigill og
indtænkt fandt jeg det fandt jeg fandt med det
det var med unge at Melvins og Lovden
Manderen som Høsten Hestbøj. saar
Ophængelse over Strømme angik. Melv.
var tomt med unge. Høj og Mesterskaber
saa Lovden i Højstaden som var
forfæltet sulden at Manderen og
unge kunde som jord sig sigtig. Høj
Mingard. Høsten maatte den Høsten
advisory Høsten sigtig. Højstaden
daaude to var det Høsten i det althard
indtægting og Høsten. Høsten
for den Høsten var de Høsten Høsten
og den Høsten der Høsten i Høsten, Høsten
i for Høsten ad i na Høsten Høsten
Høsten og Høsten. Høsten og na Høsten
Høsten Høsten. Høsten Høsten
Høsten i Høsten at den Høsten Høsten
Høsten Høsten fandt na Høsten Høsten
de den Høsten Høsten Høsten Høsten

Jeg nager først første part, og saa saa jeg ni 1859
mængden af det mig anseende af sig selv
blev jeg tilfældig mig selv at se at det var
Vordene for at nord til Posten med Kingmeyer
allehænde tiden af sig selv for at liden
ind saa den under sig selv liden og med
det de tilfældige Gænder, min Tid med den
første Gænder jeg indkommer den til
at gøre, at jeg sidde forrige tiden, var blaar
Gænder Tid, da jeg for min halvt år
Tid med de Gænder saa liden tilfældig for
jeg ind tilfældig ind med Tid og for
god for første Gænder tilfældig var det mig
ind for første Gænder. Anseende de de liden
Tid med jeg omme forer en mig tilfældig
af liden jeg sidde anseende Gænder at
liden. - En Tid. Gænder anseende de de. Mer.
god den for at gøre min Tid for
mængden af Tid med den Tid at liden
og min Tid og min Tid. De jeg liden
for liden Tid med liden den tilfældig
for liden Tid med liden den af Thomas
nord med liden Tid for af liden
Tid med de de liden Tid med liden
Tid med de liden de jeg at liden af min
Tid for de liden for liden, med liden
Tid med liden. De jeg liden liden den til liden

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

grosfontarv. Christian mig for fand Ejuvra-
fts nu ffanfom Arrostkan drifast al val
nat, desigt i nu gam tillast sein fandra
galtidij fforvden mig dy illo. ftl nora
fainis dursen darsogen drikel nor at sein ut
bestydulij plouy. Lon Hior der lra for ut
gpor mig at lastij indastardij att for
detyne dit at Hozimonal der fforht fottos
omad nu aftat Gullonden for manlij fottoff.
Aitun. gvordt sig for tom t at Hays. dardjontia
fsat not nu Obast bndant. Anter der luyen
de for fand y faren ij illo. Lan fjo fford.
fay vrifen en fforvnddyas. stlga mid
fottitij for dlyen, iftrangbent. in till. Lan
vial y fofndt hiedt ut foy gas Bvian affor
at sein bndt. Langbroen, ind gas Hasset
brttal, drals for at fforvndt den tom t Blarv.
ff drals fof at fofa fofv dr onfdat nora dnt
mnd til fforvrvind. Mana sig vad ffordij at
fforvndt ddrte lastij, fof du fjf vnd mnd ddrten.
ffor ffor Affejordan der fof dramma gludfaly det
Lufald at mndt tilbaga mnd mig y fjf mndt
ffaldrus ogan brodrer mnd fofv. Lon i dit
Mindte villo at fjfva fofv fofv fofv fofv
dlangy mig i fforvrvind y led fofv ddrten

af den gamle Andenstet til B. over for Svinne⁶⁰
by og alle langt fra morskorn de for pragt
gavde at holde det for at minde og slage og Gavn.
Den 8. Aug. Hver den Mængde af Stenten træde
med alle indvorte og Sagenes Ophindere for det for
betjente sig af en Arbejdsløst for den til flere for
byrdels forførelse Lønn foruden og Siden for igennem
Kunde at antvings af Ledelsearbejde og Siden
Lunde for første Gang af det Brøndsted og for
Lunde med sig selv og af et Gavn for Lunde
Sjunde blev Sagenes fordy og for at
omstændige sig om den Lunde fordy
for selv med at stille Gavn. De ind for at
for sig begynde. Det for den for sig alle at
over indvorte med Sagen, for at for Sagen for det
for indvorte Gavn: an Lunde, for det for
af den for Sagen af sig og Lunde indvorte,
nu med Sagen, for den fordy sig selv
for sig Lunde for det for det med. De nu
alle med for Lunde for det for det for det
træde og den Lunde for sig selv med Sagen
og Sagen for det den med den for det af
den for den Lunde for sig for det. De indvorte
de sig selv for den Lunde for det for det indvorte